

Kulturdepartementet
Postboks 8030
0030 Oslo

Høring – lov om Norsk kulturråd

Vi viser til høringsbrev av 9. mai 2012.

Norsk Redaktørforening ønsker å knytte noen merknader til spørsmål som gjelder regler om åpenhet og innsyn i Norsk kulturråds arbeid.

1. Generelt

Norsk kulturråd er en svært viktig institusjon i norsk kulturliv, og et av myndighetenes viktigste redskaper hva gjelder tildeling og fordeling av offentlige midler. Rådet disponerer årlig flere hundre millioner kroner, og står for tildeling av midler til et stort antall prosjekter over et bredt spekter av hele kulturområdet. Rådets vurderinger og beslutninger er i mange tilfeller helt avgjørende for hvorvidt et prosjekt lar seg realisere eller ikke.

Sett i lys av rådets rolle og betydning mener vi det er helt avgjørende at rådets arbeid, både administrativt og hva gjelder rådets drøftinger, bør være omfattet av størst mulig grad av offentlighet og innsyn – i tråd med de prinsipper som ellers gjelder for forvaltningen av offentlige midler.

2. Dokumentoffentlighet

Ut fra en alminnelig fortolkning er Norsk kulturråd omfattet av offentleglova. Dette er da heller ikke omstridt. Rådet publiserer også sin postjournal på egne nettsider. Rådet er imidlertid ikke leverandør av journal til Offentlig elektronisk postjournal (OEP), hvor nå journalene fra stadig flere sentrale statlige organer er tilgjengelige. For eksempel er Norsk Filminstitutt, som disponerer midler i omtrent samme størrelsesorden som Norsk kulturråd, leverandør til OEP.

Når det nå skal vedtas en egen lov for Norsk kulturråd, mener vi det vil være riktig å slå uttrykkelig fast i loven at rådet – når ikke annet ser særlig bestemt – er underlagt offentleglova, forvaltningsloven og arkivloven med forskrifter. I forlengelsen av lovarbeidet, bør det i forskriften slås fast at rådets postjournaler skal publiseres på rådets hjemmesider (slik det skjer i dag). Vi oppfordrer i tillegg departementet til å sørge for at rådets postjournaler blir distribuert via Offentlig elektronisk postjournal.

3. Møteoffentlighet

De er et grunnleggende prinsipp i Norge at møter i folkevalgte organer skal holdes for åpne dører, jfr Grunnlovens § 100. Det kan diskuteres hvorvidt Norsk kulturråd (det vil si det kollegiale organet – ikke administrasjonen) kan karakteriseres som et *folkevalgt organ*. Rådets medlemmer velges ikke, men oppnevnes av Kongen i statsråd – etter forslag fra departementet.

På den annen side fremstår det kollegiale rådet, for alle praktiske formål, som et selvstendig organ, sågar et organ med betydelig økonomisk og dermed kulturpolitisk makt. Rådets arbeid avviker således også i betydelig grad fra det vi normalt forbinder med *forvaltning*. Vi viser til at rådet:

- Rådets medlemmer er *oppnevnt*, ikke ansatt.
- Rådet disponerer betydelige offentlige midler, uten instruksjonsrett fra overordnede.
- Rådet bedriver betydelig skjønnsutøvelse – på et svært fritt grunnlag.
- Klageadgangen er svært begrenset, og omfatter ikke rådets skjønnsutøvelse.

I sum mener vi dette tilsier at rådets møter som utgangspunkt bør holdes for åpne dører, og at dette slås fast i loven. Et eventuelt behov for å lukke dørene i rådets møter, antar vi enkelt kan ivaretas gjennom en analog tilpasning av bestemmelsene i kommunelovens §31 om åpne møter i folkevalgte organer og hjemler for å lukke disse.

Både for søkere om tilskuddsmidler og for allmennheten vil det være av interesse å få innsikt i rådets vurderinger og begrunnelser for hvilke prosjekter som blir tildelt støtte, og hvilke som får avslag. Det samme vil selvsagt også gjelde når rådet behandler saker i kraft av å være rådgiver for staten i kulturpolitiske spørsmål, slik det fremgår av lovutkastets §2.

I likhet med andre offentlige organer – forvaltningsorganer og politiske organer – er Norsk kulturråd avhengig av stor tillit og troverdighet, både i allmennheten og blant dem som i ulik grad relaterer seg direkte til rådet, som søkere og utøvende kunstnere. Det gir ikke bare allmennhet og aktører et legitimt krav på innsyn i rådets arbeid, men vil også formodentlig øke rådets legitimitet, og tilliten til deres beslutninger.

Oslo, 2012-08-29

Med vennlig hilsen
for Norsk Redaktørforening

Arne Jensen
ass. generalsekretær